

4.22 Tilleggsbevilgninger (VO nr 88)

4.22.1 Innledning

I dette kapitlet føres tilleggsbevilgningspostene som budsjetteres under virksomhetsområde 88 i budsjett- og regnskapsskjema 1B. Etter at bevilgning er gitt over art 1490 tilleggsbevilgning i opprinnelig budsjett, foretas avsetning til fond i medhold av økonomireglementets § 3.6. Deretter disponeres fondene i henhold til fullmaktene gitt i samme bestemmelse.

4.22.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.22.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Forslag 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016
Driftsutgifter	60 892	113 022	104 774	104 774	104 774	104 774
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	60 892	113 022	104 774	104 774	104 774	104 774
Investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0
Investeringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0

4.22.3 De enkelte tilleggsbevilgningspostene

De enkelte postene fremgår tallmessig av nedenstående tabell. Rådmannen foretar, før midlene tas i bruk, avsetning (av de budsjetterte beløp over art 1490 innen de aktuelle tjenestene) til disposisjonsfond i henhold til bestemmelsene i økonomireglementets § 3.6.4.

Tabell 4.22.3.1 Fordeling av driftsbevilgningen (kr 1.000)

	2013	2014	2015	2016
Lønnsreserven	103 676	103 676	103 676	103 676
Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost	0	0	0	0
Formannskapetets tilleggsbevilgningspost	508	508	508	508
Tilleggsbevilgning energiutgifter	234	234	234	234
Tilleggsbevilgning egenandel skadeforsikring	356	356	356	356
Sum	104 774	104 774	104 774	104 774

I det videre kommenteres kun forhold vedrørende lønnsreserven idet de øvrige postene ikke antas å fordele noen nærmere gjennomgang.

Sammensettingen av samlet bevilgning til lønnsreserven er vist i neste tabell. Deretter er de enkelte elementene i lønnsreserven kommentert nærmere.

Tabell 4.22.3.2 Oppsett ved beregning av lønnsreserven

	2013	2014	2015	2016
Lønnsoppgjøret for 2012	25 649 936	25 649 936	25 649 936	25 649 936
Lønnsoppgjøret for 2013	17 534 128	17 534 128	17 534 128	17 534 128
Endring KLP premie	409 000	409 000	409 000	409 000
Endring SPK premie	163 000	163 000	163 000	163 000
Rentegarantipremie	1 674 000	1 674 000	1 674 000	1 674 000
Innbetaling av reguleringspremie 2013	56 195 000	56 195 000	56 195 000	56 195 000
Tilbakeført overskudd KLP	-4 428 000	-4 428 000	-4 428 000	-4 428 000
Andel netto reg.premie til ikke-kommunale bhg	4 410 000	4 410 000	4 410 000	4 410 000
Andel reguleringspremie VAR	-980 000	-980 000	-980 000	-980 000
Realvekst	3 048 640	3 048 640	3 048 640	3 048 640
Sum	103 675 704	103 675 704	103 675 704	103 675 704

Lønnsoppgjøret i 2013

I forslag til statsbudsjett for 2013 er det lagt til grunn en gjennomsnittlig lønnsvekst i 2013 på 4 %.

Lønnsoppgjøret for 2013 er et mellomoppgjør, og samlet forutsettes det i budsjettet en ramme som utgjør om lag 4,1 %. Denne lønnsveksten, sammen med antatt prisvekst på 1,6 % er benyttet ved prisfremskrivning av kommunens inntekter. Det vil alltid være usikkerhet ved et slikt anslag.

Av lønnsrammen utgjør overheng anslagsvis 2,8 prosentpoeng. Til inndekning av oppgjøret i 2013 føres det opp en bevilgning på 17,534 mill. kroner; hvilket tilsvarer om lag 1,3 %. Dette er vist i neste tabell.

Tabell 4.22.3.3 Oppsett dekning av lønnsoppgjøret 2013

Bevilgning over 2013-budsjettet i lønnsreserven	1,3 %
Overheng mv. (i virksomhetsområdenes budsjetter)	2,8 %
Sum totalt	4,1 %

Rådmannen har de siste årene budsjettert med en ”sekkepost” (realvekst) for å dekke øvrige lønnsrelaterte utgifter som pr dato ikke er endelig tallfestet. Her har utgifter som følge av lokale protokoller/forhandlinger etter andre avtalte hjemler enn hva som dekkes av de øvrige innslagene i lønnsreserven, blitt dekket. For 2013 utgjør denne reserven 3,049 mill. kroner.

I den grad dette ikke er nok midler avsatt i forhold til hva som blir utfallet av lønnsoppgjøret i 2013, så må resultatenehetene i utgangspunktet selv dekke det overskytende.

Pensjonsrelaterte utgifter

Pensjonsordningen for lærerne i Statens Pensjonskasse (SPK)

Pensjonsrettighetene til lærerne er lovfestet i henhold til lov om Statens Pensjonskasse. I tillegg har lærerne rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter lov om avtalefestet pensjon for offentlige tjenestemenn m.fl. Pensjonsordningen for lærerne i SPK er videre en del av overføringsavtalen innen offentlig sektor.

Premien i SPK føres opp med lik premiesats for alle kommunene som sammen finansierer den samlede pensjonskostnaden for lærerne i grunnskolen. SPK fastsetter satsen slik at innbetalt premie skal dekke påkrevde tilskudd til finansiering av opptjente pensjonsrettigheter. Pensjonene i SPK er gitt med statsgaranti og utbetales via tilskudd direkte over statsbudsjettet. Dette innebærer at det ikke settes av til noe faktisk premiefond. For å håndtere de regnskapsmessige bestemmelsene kalkulerer SPK allikevel et fiktivt fond til balansen. Satsene blir imidlertid ikke sammenlignbare med satsene som gjelder for øvrige kommunalt ansatte.

I budsjettet er det benyttet 11,24 % som arbeidsgiverandel i SPK premie for 2013. SPK har informert kommunene om at premiesatsen for arbeidsgivers andel vil øke fra 11,24 % til 11,31 %. Økningen i premiesatsen er lagt på elementet for premie for ordinær pensjonsopptjening. Dette innebærer en økning i pensjonsutgiftene for 2013 med 0,163 mill. kroner, som vil bli fordelt til den enkelte resultatenhets budsjetttramme gjennom en egen budsjettregulering i 2013 med avregning mot lønnsreserven.

Pensjonsordningene i Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

Det er tre pensjonsordninger i KLP som er aktuelle for Ringsaker kommune:

- Felles kommunal pensjonsordning
- Pensjonsordningen for sykepleiere
- Pensjonsordningen for tillitsvalgte

I pensjonsordningen kan en noe forenklet si at behovet for midler til pensjonsutbetalinger samt til avsetninger til fremtidige utbetalinger, må dekkes av premieinnbetalinger samt verdiskapningen (dvs.

finansavkastningen fratrukket driftsutgifter, egenkapitalbetjening, skatt mv.) hos den aktuelle leverandøren.

Som bakgrunn for å vurdere ulike problemstillinger, er det i det videre innarbeidet noen tabeller.

Tabell 4.22.3.4 Antall pensjonister – Ringsaker kommune (kilde: KLP)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*)
Alder	340	360	375	443	436	473	482	533
Uføre	327	338	375	378	394	398	405	410
AFP	53	55	66	79	89	96	98	90
Etterlatte	75	77	94	115	103	106	106	107

*) Tallene for 2012 gjelder pr oktober 2012

Tabell 4.22.3.5 Aktuelle opplysninger pr 31.12. (kilde: KLP)

	Ringsaker kommune 2009	Ringsaker kommune 2010	Ringsaker kommune 2011	KLPs fellesordning 2009	KLPs fellesordning 2010	KLPs fellesordning 2011
Gjennomsnittsalder	44,83 år	44,53 år	44,81 år	45,49 år	45,64 år	45,71 år
Pensjonsgrunnlag pr årsverk	340 381 kr	361 815 kr	373 785 kr	356 539 kr	375 053 kr	387 131 kr
Andel av antall uføre	14,87 %	14,47 %	15,12 %	13,66 %	14,07 %	14,08 %
Andel av årsverk uføre	11,77 %	11,30 %	12,06 %	10,95 %	11,19 %	10,87 %
Andel kvinner	81,85 %	80,87 %	79,74 %	76,73 %	76,87 %	76,82 %

Ringsaker kommune er fortsatt nokså lik gjennomsnittet i fellesordningen. Gjennomsnittsalderen og lønnsnivået er litt lavere, mens andelen uføre og andel kvinner er høyere.

Pensjonsordningene håndteres i kommunens budsjett grovt sett som tre hovedelementer som omtales i det følgende.

Ordinær premie

Dette elementet finansieres gjennom den såkalte ordinære premien som innbefatter forsikringsdekning for de aktuelle pensjonsytelsene samt tilskudd AFP 65-66 år inkl. 85-årsregelen. 85-årsregelen innebærer at arbeidstakerne med særaldersgrense kan gå av med pensjon inntil 3 år før aldersgrensen, når summen av alder og tjenestetid overstiger 85 år. Det er obligatorisk utjevning blant alle kommunekunder av utgiftene til AFP 65-66 år samt 85-årsregelen.

Den ordinære premien som arbeidsgiver ventelig skal betale, er i budsjettet for 2012 ført opp med som andeler av pensjonsgrunnlaget på 9,03 % innen fellesordningen og 10,3 % innen sykepleierordningen. KLP har informert kommunene om at premien for 2013 vil øke fra 9,03 % til 9,1 % for fellesordningen, mens den vil reduseres fra 10,3 % til 10,22 % for sykepleierordningen. Samlet gir dette en netto økning i premien for de to ordningene på 0,409 mill. kroner, som vil bli fordelt til den enkelte resultatenhets budsjetttramme gjennom en egen budsjettregulering i 2013 med avregning mot lønnsreserven.

Reguleringspremien

Gjennom året øker lønnen til de yrkesaktive. Da må det gjøres nye avsetninger for å sikre de yrkesaktive høyere pensjoner når den tid kommer. Dessuten skal pensjonen til de som allerede er pensjonister, økes i takt med økningen i grunnbeløpet (G) i Folketrygden. Dette elementet finansieres gjennom den såkalte reguleringspremien. Reguleringspremiene er høye fordi den kommunale pensjonsordningen er fullt fondert. Samtidig må livselskapene foreta avsetninger som er tilstrekkelige til å dekke de økte pensjonsrettighetene som følger av lønns- og trygdeoppgjørene.

Anslag for reguleringspremien, er kalkulert med utgangspunkt i 3,5 % av kommunens forsikringsfond (i noen sammenhenger også kalt pensjonsfondet eller premiereserven) for fellesordningen og 4,4 % for

folkevalgtordningens vedkommende. For sykepleierordningen kalkuleres reguleringspremien med 8,5 % av pensjonsgrunnlaget. Dette er i samsvar med prognosene fra KLP i september 2012 etter lønns- og trygdeoppgjøret i mai.

Størrelsen på reguleringspremien bestemmes av nivålønnsveksten, dvs. økningen i årslønnen og økningen i Folketrygdens grunnbeløp (G) 1.1.-31.12. Reguleringspremien økte med hele 24,519 mill. kroner i 2012. KLP forventer en nedgang i reguleringspremien til 2013. Forventet lavere lønnsvekst i 2013 enn i 2012 og store overheng til 2013 medfører lavere nivålønnsvekst og derved også lavere reguleringspremie.

Det er usikkert hva faktisk lønnsvekst blir og derav hva reguleringspremien blir. Dersom reguleringspremien viser seg å bli høyere enn antatt, vil økningen bli dekket av lønnsreserven ifm. tertialrapporteringene i 2013.

Tabell 4.22.3.6 Reguleringspremie for 2013 – foreløpig anslag om innbetaling

	Anslag reguleringspremie	
	%- sats	Beløp
Felles kommunal pensjonsordning	3,50	41 561 587
Pensjonsordning for sykepleiere	8,50	7 368 917
Pensjonsordning for folkevalgte	4,40	319 727
Sum anslag reguleringspremie (ekskl. arb.g.avg.)		49 250 231
Arbeidsgiveravgift (14,1 %)		6 944 283
Sum anslag brutto 2013		56 194 514
Forutsatt tilbakeført fra KLP (inkl. arb.g.avg.)		-4 428 265
Bevilgningsdekning - avsetning til lønnsreserven		51 766 248
Avsetning til lønnsreserven – avrundet		51 766 000

Innbetalingen til pensjonsordningen er å forstå som nettobetraktninger. Tilbakeføringen av overskudd til kundenes premiefond vil ventelig være basert på resultatet for 2012 og vil først foreligge våren 2013. En vil derfor komme tilbake til dette ved 1. tertial 2013. KLP har på bakgrunn av at Finanstilsynet fra 2012 påla alle livforsikringsselskapene å oppbevare for forlenget levetid i befolkningen gitt en prognose på tilbakeført overskudd på 0,3 % av premiereserven, mens det tradisjonelt har vært en tilbakeføring på om lag 1 % av premiereserven. KLP vil sannsynligvis bruke noe av regnskapsresultatet for 2012 til å bygge opp reserver pga at levetiden øker. Dermed øker selskapets forventede pensjonsforpliktelser. I budsjettet er det lagt til grunn en tilbakeføring fra KLP på 0,3 % av premiereserven. Dette er i samsvar med prognosene fra KLP.

Barnehagenes andel av reguleringspremien og tilbakeført overskudd skal tas med i beregningsgrunnlaget til tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Barnehagenes andel utgjør om lag 8,52 % av reguleringspremien til Ringsaker kommune. Økt tilskudd til ikke-kommunale barnehager som følge av reguleringspremie og tilbakeført overskudd fra KLP er avsatt til lønnsreserven med 4,410 mill. kroner.

Reguleringspremien for ansatte på VAR-området blir ikke kompensert ved bruk av lønnsreserven, men ligger inne i beregningen av reguleringspremien. Lønnsreserven er redusert med VAR-områdets andel av reguleringspremien på kr 980.000.

Forholdet mellom innbetaling og belastning i kommuneregnskapet

I 2002 ble de kommunale regnskapsforskriftene endret, og pensjonsforpliktelsene er nå inne i balansen for å få standardiserte beregninger av den årlige kostnaden som grunnlag for bokføring.

KLP har signalisert at premiesatsene fra og med 2012 i pensjonsordningene er på et stabilt nivå, og neppe vil øke noe særlig de nærmeste årene, så lenge de forsikringsmessige risikoforutsetninger ikke endres. Dersom de økonomiske forutsetninger ved beregningen av de regnskapsmessige pensjonskostnader ble holdt uendret fra år til år, ville de hatt en tilsvarende stabil utvikling. Slik regnskapsforskriften er utformet, vil disse forutsetningene imidlertid ikke være de samme år for år.

De nevnte økonomiske forutsetninger er bestemt av § 13-5 i kommuneregnskapsforskriften. Det som anvendes, er uvektede snitt for rentenivå og lønnsvekst de siste 10 år. Fordi rentene var høyere og lønnsveksten lavere i de år som nå går ut av denne gjennomsnittsberegningen, enn for de nye år som kommer inn, fører det til at beregningsforutsetningene om diskonteringsrente faller og lønnsveksten stiger. Det er differansen mellom disse som er mest avgjørende for beregnede forpliktelser og kostnader.

Premieavviket for Ringsaker kommunes vedkommende i 2012 er fra KLP prognostisert til å bli 49,651 mill. kroner inkl. arbeidsgiveravgift. I tillegg kommer premieavviket vedrørende SPK, som for 2012 antydes å bli negativt med 3,269 mill. kroner inkl. arbeidsgiveravgift. Premieavviket i KLP er positivt, dvs. at pensjonskostnaden er lavere enn premieinnbetalingen, mens premieavviket i SPK er negativt. Netto premieavvik for KLP og SPK på til sammen 46,382 mill. kroner vil bli inntektsført og avsatt mot eget spesifisert disposisjonsfond (pensjonsfond) for så å bli tilbakeført som en kostnad i 2013.